

Temps de crisi, temps de fusions

Diuen que la concentració de recursos i d'esforços, a través de les fusions d'organitzacions, permet d'afrontar amb més garanties els temps de crisi. En aquest sentit, l'entesa entre Carod-Rovira i Puigcercós aclareix la situació interna d'ERC, a les portes d'una etapa política complexa: del desenllaç del nou finançament autonòmic a la sentència del Tribunal Constitucional i les eleccions europees.

Just després de Setmana Santa, el 16 d'abril, el vice-president del govern de la Generalitat de Catalunya, Josep-Lluís Carod-Rovira, feia pública la decisió de renunciar a competir per ser cap de llista d'Esquerra Republicana a les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya. Alhora, avalava l'actual president de la formació, Joan Puigcercós, com a candidat a rellevar-lo en aquesta tasca.

L'anunci el va fer a la conferència que aquell dia Puigcercós pronunciava a l'Auditori de Barcelona, sota el títol "L'esquerra que decideix". Molts càrrecs i dirigents d'Esquerra van ser ennovats de la decisió de Carod-Rovira moments abans de la seva intervenció, a la presentació de la conferència. Però, tot i que uns pocs dirigents de la formació estaven al cas del desenllaç concret dels fets, feia temps que destacats representants afins a ambdós dirigents treballaven amb aquest objectiu.

Mesos de gestació de l'acord.

Feia anys que les discrepàncies entre tots dos dirigents havien engegat una dinàmica d'enfrontament intern. A poc a poc, aquest desacord es va anar decantant a favor de Puigcercós, que semblava disposar de més suport dins la formació i tenir més controlats els mecanismes interns del partit. Però Carod-Rovira, tot i no disposar d'un suport majoritari dins les estructures internes, tenia el punt fort en els seguidors i en les complicitats de sectors que no formaven part estrictament de l'aparell d'ERC, però que li proporcionaven un còmode coixí públic per a exercir el lideratge.

L'allargament d'aquesta tensió interna permanent, a més a més, va acabar donant embranzida als dos corrents crítics, Reagrupament.cat i Esquerra Independentista, els principals impulsors dels quals –l'ex-conseller de Governació Joan Carretero i el diputat Uriel Bertran, respectivament– provenen del sector partidari de Puigcercós.

El president d'ERC, Joan Puigcercós, i el vice-president del govern de la Generalitat de Catalunya, Josep-Lluís Carod-Rovira, el 16 d'abril, quan Carod anuncià que no seria candidat a les eleccions.

La màxima tensió dins la formació va esclatar en el procés congressual d'Esquerra, abans de l'estiu passat. Durant aquell període, es van acabar visualitzant quatre sectors, amb la presentació, doncs, de quatre candidatures per a dirigir la formació. A les dues candidatures crítiques s'hi afegien les dues que aplegaven els dos sectors *oficials*: el de Carod —qui llavors ja va decidir de no participar en la pugna—, impulsada per Ernest Benach i Rafel Niubò, i la de Joan Puigcercós i Joan Ridaó, que resultà la guanyadora, però amb poc més d'un 37% dels vots emesos.

L'executiva sorgida d'aquell congrés, integrada pel sector partidari del lideratge de Puigcercós, va veure la necessitat d'engegar un procés que servís per a posar fi a la divisió interna. De fet, al congrés de la formació es va estar a punt de tancar un acord entre els dos sectors majoritaris, que finalment es va trencar per la desconfiança mútua. Els resultats del congrés, també van fer que alguns col·laboradors pròxims a Carod comencessin a considerar la necessitat de forjar un acord entre els dos principals corrents, al capdavant coincidents, en gran part, pel que fa a criteris estratègics i polítics. Llavors es van començar a bastir ponts de diàleg entre tots dos dirigents, per mitjà de contactes periòdics, que fins aleshores havien arribat a ser inexistents. Igualment, tant la direcció de la formació com l'entorn del vicepresident del govern, van començar a posar fil a l'agulla per restablir el diàleg que, fins al darrer congrés, s'havia anat deteriorant. Un dels principals artífexs d'aquest acord final intern ha estat el president del Parlament, Ernest Benach, persona de confiança de Josep-Lluís Carod-Rovira, que ja havia expressat la conveniència d'evitar una nova batalla interna a l'hora d'escollir el futur candidat d'Esquerra per a les eleccions al Parlament de Catalunya. Xavier Vendrell, ex-secretari d'organització de la formació, i de la confiança de l'actual president del partit, fou l'altre interlocutor clau per a tancar l'acord definitiu.

Amb aquest acord, els dos sectors, ara unificats, aconseguen, d'una banda, reforçar la direcció, amb més estabilitat i cohesió de la formació, que era

un dels objectius que Puigcercós i Joan Ridaó s'havien marcat com a prioritari de la nova etapa. D'una altra banda, Josep-Lluís Carod-Rovira reeixia a continuar a la primera línia política del partit, pel fet de ser el principal càrrec que el partit té dins el govern.

Així mateix, aquesta pau signada entre els dos principals sectors es traduirà aviat en la reforma de l'executiva que, amb tota probabilitat, deixarà entrar representants provinents del sector de Carod. De fet, tant Ernest Benach com Carod ja hi són presents, a l'executiva nacional d'Esquerra, com a principals representants institucionals del partit. Però també sonen a les travesses alguns altres noms que es podrien incorporar a la direcció, com ara l'ex-portaveu i diputada Marina Llsana o el diputat per Tarragona Sergi de los Ríos.

Amb l'entesa entre els dos líders de la formació, ara queda més aclarida la situació interna a Esquerra. L'actual

Carretero sempre ha considerat que l'enfrontament entre Carod i Puigcercós no era programàtic

direcció, i més encara si veritablement incorpora gent provinent de l'òrbita de Josep-Lluís Carod-Rovira, serà majoritària. Cal tenir present que a les eleccions internes per a escollir els càrrecs de president i de secretari general del partit, Joan Carretero, candidat a president per Reagrupament.cat, i Uriel Bertran, candidat a secretari general per Esquerra Independentista, van aconseguir junts més del 35% del vots de la militància. I, fent una mitjana dels resultats de les quatre candidatures, agrupant les dues *crítiques* amb les dues *oficials*, els suports quedarien repartits al voltant d'una mica més del 60% per als segons, i encara no un 40% per als primers. Per tant, tot i que no es poden traslladar automàticament aquests vots directes, sí que indiquen la capacitat de moviment que podien tenir els dos sectors crítics si els dos sectors *oficials* es mantenien dividits.

La reparició de Carretero.

Als crítics de Reagrupament.cat no els ha sorprès l'acord entre Carod i Puigcercós. El sector de Carretero sempre ha considerat que l'enfrontament entre tots dos dirigents era personal i no pas programàtic. Aquest sector crític, des del final del seguit de congressos regionals de la formació, els mesos de setembre i d'octubre de l'any passat, no havia tingut una especial activitat pública, excepte la que es palesava a través de l'actualització de la seva web.

Ara, però, Joan Carretero ha tornat a aparèixer públicament de resultes del rebombori que va suscitar l'article publicat al diari *Avui*, l'endemà passat de l'anunci de Carod-Rovira —un article que, segons fonts del sector crític, havia estat lliurat al diari quatre dies abans de l'anunci de Carod—, en el qual proposa que a les pròximes eleccions al Parlament s'articuli una candidatura “d'ampli espectre que tingui com a eix programàtic central la proclamació unilateral de la independència de Catalunya per una decisió majoritària del Parlament, que posteriorment seria sotmesa al corresponent referèndum de ratificació”. Aquest article va ser interpretat per molts mitjans de comunicació, i també per una part de la direcció d'Esquerra, com una mostra de la intenció de crear una nova formació política. La resposta de la direcció ha estat de convidar aquells que actualment no se sentin identificats amb l'actual formació a sortir-ne. Així mateix, retreu que, en un moment delicat, hi hagi qui “des del partit, posi bastons a les rodes”. Arran de l'article, el secretari general, Joan Ridaó, va convidar Carretero a una reunió per a saber, de font directa, els postulats del líder de Reagrupament.cat. La invitació fou declinada per l'ex-conseller de Governació, que considerava que l'article era “prou clar”. Alhora, va proposar una trobada entre representants de la direcció i del corrent crític. Una opció, al seu torn, rebutjada per la direcció, si abans no es trobaven el secretari general i Carretero.

El distanciament entre aquests dos sectors torna a ser en un dels punts més tensos. Joan Carretero admetia, en una conversa amb EL TEMPS, que les poques passes d'aproximació que

Xavier Vendrell, ex-conseller de Governació, i Joan Carretero, antecessor seu al mateix càrrec. Vendrell és un home de confiança de Puigercós i Carretero encapçala el sector crític Reagrupament.cat.

hi hagué arran del congrés d'ERC han quedat absolutament esborrades. Així, recorda que finalment es van arribar a acordar tres "línies vermelles", el creuament de les quals implicava el trencament del govern: l'aplicació de la tercera hora de castellà, un mal model de finançament i una resposta poc adequada si el Tribunal Constitucional tomba l'Estatut. Per a Carretero, aquestes línies han quedat totalment desdibuixades i han contribuït a reforçar la desconfiança cap a l'actual direcció.

Reagrupament.cat també retreu a la direcció que els vulguin encolomar la imatge de representar un sector ideològic de centre-dreta. Els seguidors de Carretero consideren que és molt difícil de millorar les polítiques socials (millores en prestacions sanitàries, socials, en ensenyament públic, en serveis...) "si no es prioritzen els avenços seriosos cap a la sobirania nacional". "Només amb més sobirania nacional hi haurà més benestar social", afirmen.

Reagrupament.cat tampoc no entén que l'article hagi aixecat tanta polseguera i que hom els acusi de fer soroll constantment, perquè, subratllen, d'ençà del darrer congrés Joan Carretero no havia fet cap declaració pública. Així mateix, consideren que la reacció de la direcció és més pròpia

d'una formació política de "tradició orgànica" com "el PSOE d'Alfonso Guerra, amb el famós 'qui es bellugui no surt a la foto'".

Així i tot, segons les mateixes fonts, Reagrupament.cat no s'ha plantejat d'anar-se'n d'ERC, tot i que remarquen que molts militants abandonen la formació i que el darrer cicle electoral certifica la fuga de vots, arran del desencís amb l'actual estratègia de la formació.

La direcció d'Esquerra també ha d'afrontar les crítiques de l'altre corrent crític, el d'Esquerra Independentista. Aquest sector, molt més actiu que no pas Reagrupament.cat, ha recollit més de 1.100 signatures de militants que donen suport a la petició de convocar un referèndum intern en el qual la direcció del partit consulti a la militància quina ha de ser la posició d'Esquerra respecte a l'acord de finançament, un cop hi sigui. La direcció ja va respondre que hi ha el compromís de fer una consulta amb la militància un cop hi hagi una decisió clara.

Tanmateix, tot i algunes coincidències, els dos sectors crítics, de moment, no han acabat de coordinar-se. Fins ara, allò que havia de ser la fusió en un de sol —que es va anomenar Reagrupament Independentista— no ha acabat d'arrelar, en part per algunes desavinences en les maneres de fer. Faltarà

veure si l'acostament entre els sectors de Carod i Puigercós poden acabar realimentant aquesta possibilitat.

Els reptes externs. Al marge dels debats interns, ara, el gest de Josep-Lluís Carod-Rovira ha servit per a introduir un element de cohesió interna, en tancar un front obert que feia anys que sagnava a la cúpula d'Esquerra. Aquesta entesa reforça la direcció de la formació en un moment clau de la política catalana, en el qual Esquerra es juga molt.

Som a la recta final del procés de negociació del finançament autonòmic. La dificultat d'arribar a un acord pot acabar posant a prova Esquerra, com també la resta de formacions que donen suport a l'actual executiu català. Els independentistes no poden assumir un mal acord. De fet, aquest és un compromís de l'actual direcció. De moment, el govern manté una posició unitària que, si no canvia, pot servir a la direcció d'Esquerra per a justificar, precisament, la presència del partit al govern. Així doncs, si aquesta unitat en l'executiu no trontolla, les dificultats poden arribar en cas que finalment l'executiu espanyol mantingui l'actitud de no respectar els paràmetres inclosos en l'Estatut i reivindicats, és a dir, si fa una proposta de finançament molt inferior a les proposades per Catalunya.

Serà llavors quan el govern tripartit haurà de passar la prova de foc. Si rebutja un nou model de finançament que no el satisfaci, la pressió política es traslladarà al Congrés dels Diputats, on l'executiu de José Luis Rodríguez Zapatero no disposa d'una situació prou estable. Serà el moment de veure si aquesta unitat catalana es conserva al Congrés, amb els 25 diputats de què disposa el PSC, en votacions clau com ara la dels pressupostos generals de l'estat. Una unitat que, si no es manté, farà inviable la continuïtat de l'actual pacte tripartit.

En aquest context, i tot esperant una sentència adversa de Tribunal Constitucional sobre l'Estatut català —una sentència més que previsible—, la llarga pugna entre Carod i Puigercós sembla que ha quedat enterrada.

Enric Rimbau